

MÅLSÆTNINGER FOR VILDTBESTANDE

Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Dato: 8. september 2017

Jesper Madsen
Institut for Bioscience

Rekvirent:
Miljøstyrelsen
Antal sider: 11

Faglig kommentering:
Aksel Bo Madsen
Kvalitetssikring, centret:
Jesper R. Fredshavn

AARHUS
UNIVERSITET

DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI

Tel.: +45 8715 0000
E-mail: dce@au.dk
<http://dce.au.dk>

Indhold

Baggrund	3
Kriterier	3
Anvendelse af kriterierne til målsætninger for arter	6
Kommentarer til Tabel 1	11

Baggrund

Af Vildtforvaltningsrådets principper for fastsættelse af jagttider fremgår, at man ønsker målsætninger for arter eller artsgrupper. Udgangspunktet er, at målsætningen skal give en operationel sigtelinje for en given art, som afskydningen kan sammenholdes med: Ændringer i grundlaget for jagttiden kan bero på populationens størrelse, køns- eller alderssammensætning, geografisk udbredelse m.m. Det er tilstræbt at lave målsætninger, som både er enkle at forstå, og som kan bruges ved en evaluering ved efterfølgende jagttidsrevisioner. Notatet præsenterer målsætninger fastlagt af Vildtforvaltningsrådets arbejdsgruppe for jagttidsrevision 2018 til brug for fastsættelse af jagttider på danske vildtarter. Grundlæggende skal det fastslås, at målsætninger er værdibaserede, dvs. de afspejler et samfundsmæssigt ønske om, og afvejning af, hvad man gerne vil opnå. Kriterierne for målsætninger kan være biologiske, samfundsøkonomiske eller baseret på natursyn og etiske holdninger. Kriterierne er udvalgt i et samarbejde mellem DCE, Miljøstyrelsen og Vildtforvaltningsrådets arbejdsgruppe. DCE har foretaget de faglige vurderinger for de enkelte kriterier, mens det er arbejdsgruppen, der har besluttet målsætningerne for de enkelte kriterier og for de enkelte arter, baseret på en samlet vurdering ud fra de opsatte kriterier.

Hvis målsætninger skal anvendes som et instrument i forhold til jagtlig udnyttelse af bestande, bør de være operationelle, dvs. målbare og konkrete, således at man kan vurdere, om et givent forvaltningstiltag giver den ønskede effekt i forhold til målsætningen.

Kriterier

1. Bestandskategori

I henhold til Habitatdirektivet er der en forpligtelse til at opretholde gunstig bevaringsstatus¹ for bilagsarter; for pattedyrarter uden direktivforpligtelser er der ikke et tilsvarende krav. Der gælder mere generelle forpligtelser i henhold til forskellige konventioner, især Bern-konventionen og Bonn-konventionen, men også Biodiversitetskonventionen. I henhold til Fuglebeskyttelsesdirektivet gælder, at det er et overordnet formål at opretholde eller tilpasse alle fuglebestande på et niveau, som især imødekommer økologiske, videnskabelige og kulturelle krav, og samtidig tilgodeser økonomiske og rekreative hensyn. Dette formål sidestilles med gunstig bevaringsstatus. Det fremgår direkte af direktivet, at for jagtbare arter, må jagten ikke være i strid med de beskyttelsesforanstaltninger, der er truffet i arternes udbredelsesområder. Jagt skal ske ud fra princippet om en fornuftig udnyttelse ('wise use') og en økologisk afbalanceret regulering af arterne. Begrebet gunstig bevaringsstatus er imidlertid ikke operationelt egnet i forbindelse med jagttidsrevisionen.

For fugle i EU har IONET udviklet en kategorisering af bestandsstatus, som tager afsæt i IUCN's rødliste-kriterier, overført til det regionale EU-niveau.

---

¹ En arts bevaringsstatus anses for gunstig, når i) data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, ii) artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, iii) der er, og sandsynligvis fortsat vil være, et tilstrækkeligt stort levested til på lang sigt at bevare dens bestande og iv) artens har rimelige fremtidsudsigter. En arts bevaringsstatus kan betragtes som ugunstig, når summen af de faktorer, der indvirker på arten, skader dens udbredelse og bestand på lang sigt. Det gælder også en situation, hvor data vedrørende bestandsudviklingen viser, at arten ikke på lang sigt kan opretholde sin status som en levedygtig del af artens naturlige levesteder. Det er generelt ikke tilrådeligt at drive jagt på sådanne arter eller bestande, selv når jagten ikke er skyld i eller medvirkende årsag til deres ugunstige bevaringsstatus (afsnit 2.4.24 i Vejledning om jagt i medfør af Rådets direktiv 79/409/EØF om beskyttelse af vilde fugle).

Her opereres med følgende kategorier af bestandsstatus: Sikker, Ukendt, Faldende, Truet eller ikke vurderet (NA)². Tilsvarende har Vandfugleaftalen (AEWA) en specifik klassifikationsnøgle for trækkende vandfuglebestandes status, sammensat af IUCN rødliste-kriterier og bestandsstatus (populationsstørrelse, trend) og levestedsstatus³.

I vurderingerne relateret til jagttidsrevision er der for trækkende vandfugles vedkommende set på den samlede bestands status (flywaybestand) baseret på AEWA's kriterier og EU's kriterier, men i tilfælde, hvor en art særskilt er listet på den danske rødliste, er det endvidere vurderet om jagt på arten kan have en negativ effekt på den nationale bestand (se rødlistener i Bilag 1).

For stationære arter (primært pattedyr, men også agerhøne, krage, husskade, råge) er bestandsstatus opgjort på basis af ekspertviden om bestandsstørrelse og udviklingstendenser i bestandsstørrelse, national udbredelse og rødlistning. For visse arter er vildtudbyttestatistikken det eneste pejlemærke. For pattedyrarter som p.t. ikke har jagttid, f.eks. grævling, foreligger ikke noget index for bestandenes udvikling.

Problemarter: For arter, der volder problemer i forhold til økonomiske, sundheds-, sikkerhedsmæssige interesser eller særlig sårbar biodiversitet, kan der være ønsker om at fastholde eller reducere en bestandsstørrelse for at mindske skadesomfanget, og som forvaltningsværktøj kan jagt og regulering udnyttes. Bestandskontrol anvendes eksempelvis i forhold til rovdyr (f.eks. på ynglesteder for truede engfugle), vildsvin (for at undgå spredning af svinepest) og kortnæbbet gås (for at undgå markskader og påvirkning af sårbar tundravegetation).

Det er ikke muligt at lave en entydig opdeling af 'uproblematiske' arter og problemarter. Definitionen af 'problemart' bør fastslås på baggrund af de samfundsmæssige problemer, som en given art forårsager i forhold til økonomiske interesser (landbrug, skovbrug, fiskeri, bebyggelse, diger), støj- eller sundhedsmæssige gener, risiko for flysikkerhed eller risiko i forhold til truet biodiversitet og målsætning i naturplaner. En given art kan også ændre adfærd eller bestandsstatus, så den kan gå fra at være uproblematiske til problematisk eller omvendt. Arter omfattet af Vildtskadebekendtgørelsen kan bruges som vejledning for den gældende definition af problemarter.

Ovenstående gennemgang lægger op til, at der kan laves en sammensat klassificering af arterne baseret på bestandenes status, og om de er problematiske eller ej:

Bestandskategorier:

- 'Uproblematiske' arter med sikker status
- 'Uproblematiske' arter i tilbagegang
- 'Uproblematiske' arter med ukendt status
- 'Problemarter' og uønskede arter med sikker status
- 'Problemarter' i tilbagegang
- 'Problemarter' med ukendt status.

² i henhold til: <http://bd.eionet.europa.eu/article12/species> summary

³ se Tabel 3.1 i Vildtbestande og jagttider i Danmark: Det biologiske grundlag for jagttidsrevisionen 2018. Videnskabelig rapport fra DCE nr. 195

2. Bærekapacitet

Jagtens indflydelse på bestande vil afhænge af bestandenes udviklingstrin, og hvorvidt de er på et niveau, som er bestemt af omgivelsernes bærekapacitet eller ej. Dette emne er udførligt diskuteret i forbindelse med jagttidsrevisionen i 2010⁴. I de jagtetiske regler refereres der til 'høstprincippet': 'Al jagt skal tage hensyn til bestandenes størrelse, således at der kun nedlægges en del af det naturlige bestandsoverskud. Er der tvivl, skal der jages efter forsigtighedsprincippet'⁵. Hvis man skal bruge dette i en operationel konkret målsætning, kræver det, at bærekapaciteten (oftest udtrykt i bestandsstørrelse eller -tæthed) og jagtens indflydelse på bestanden kan estimeres. Der er eksempler på, at bærekapaciteten har kunnet estimeres, primært for arter af standvildt (pattedyr og fugle); det er blevet anvendt til at praktisere 'høstprincippet' eller til at maksimere jagtudbyttet ved at holde bestanden på halvdelen af bærekapaciteten, hvor bestandsvæksten er maksimal. I langt de fleste tilfælde med store, vidt udbredte og migrerende bestande er det imidlertid svært at estimere bærekapaciteten, og der er meget få undersøgelser, der har dokumenteret jagtens indflydelse på bestandenes størrelse, bortset fra eksempler, hvor der har været en kraftig kontrol/overudnyttelse af en bestand (f.eks. historisk kontrol af kronvildt, skarv, svaner, gæs). Endvidere er bærekapaciteten ikke stabil, men tværtimod dynamisk og under kraftig forandring forårsaget af menneskeskabte forandringer af landskabet, ressourceudnyttelse (f.eks. fiskeri som ændrer fødegrundlaget for sæler og skarv), prædatorontrol, invasive arter (som giver nye fødekæde-relationer) og klimaændringer. For de fleste arter er bærekapaciteten ikke kendt. Hvor der er usikkerhed om bærekapaciteten, kan man som indirekte mål se på langtidstudviklingen (trenden) i en given bestand. Hvis trenden er stigende, er det tegn på at bærekapaciteten endnu ikke er nået; hvis trenden er stabil kan det være tegn på, at bærekapaciteten er nået. I dette notat er jagtens udvikling og bestandenes langtidstrend anvendt som indikator for om bærekapaciteten er nået eller ej.

3. Jagtens indflydelse på bestande

Hvis en bestand er på, eller nærmer sig, bærekapacitet, vil jagtdødeligheden kunne kompenseres ved at de fjernede individer giver bedre muligheder for de overlevende. I en bestand i vækst eller nedgang er det mere sandsynligt at jagtdødeligheden er additiv, dvs. skal lægges til den naturlige dødelighed. Som nævnt ovenfor er jagtens indflydelse dårlig kendt for de fleste bestande, og i dette notat er anvendt landtidstrenden i bestandene til at vurdere om jagtdødeligheden må antages primært at være additiv eller kompensatorisk.

Jagt kan give anledning af forstyrrelse af vildtet, hvilket kan medføre, at arterne fortrænges fra kritiske ressourcer i form af føde eller rasteplasser. Øget skyhed kan forstærke sådan en effekt. Ultimativt kan forstyrrelser betyde reduceret overlevelse eller ynglevæne, og derved kan forstyrrelser teoretisk have en effekt på bestandsniveau. For langt de fleste arters vedkommende foreligger der ikke dokumentation for populationsmæssige konsekvenser af forstyrrelser. Oprettelse af jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder i danske kystnære Fuglebeskyttelsesområder medførte en markant stigning i antallet af efterårsrastende vandfugle, hvilket primært skyldtes en forlængelse af opholdstiderne hos de rastende fugle, og stigningen i antallet af efterårsrastende hjejler og storspover efter jagtfredning i Danmark kan delvis være udtryk for en tilsvarende effekt. Eksemplerne antyder, at der før reservatoprettelserne

---

⁴ Vildtbestande og jagttider i Danmark: Det biologiske grundlag for jagttidsrevisionen 2010. Noer, H., Asferg, T., Clausen, P., Olesen, C.R., Bregnballe, T., Laursen, K., Kahlert, J., Teilmann, J., Christensen, T.K. & Haugaard, L. 2009. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. 288 s. – Faglig rapport fra DMU nr. 742. <http://www2.dmu.dk/Pub/FR742.pdf>

⁵ <http://svana.dk/jagt/om-at-gaa-paa-jagt/jagtetiske-regler>

og fredningerne har været er et stort uudnyttet potentiale for arterne, der tidligere var blevet 'skubbet' længere sydpå på trækruten (specielt for arter der optræder i flokke). Da der foregår jagt på svømmeænder og gæs i hovedparten af landene på den østatlantiske trækrute, er det muligt at den jagtlig forstyrrelse sammenlagt kan have en effekt på bestandsniveau. Dette er ikke dokumenteret, men er en mulig effekt.

4. Forvekslingsmuligheder

I en række tilfælde har nærtstående arter eller racer forskellig bevaringsstatus og overlapper i udbredelse og tidsmæssig forekomst, f.eks. skovmår versus husmår, skovsædgås versus tundrasædgås, stor skallesluger versus toppet skallesluger, baltisk sildemåge versus andre store måger, samt en række vadefugle. Af hensyn til at sikre bevaringsstatus for en truet art/race kan det være nødvendigt at indskrænke eller lukke jagten ikke kun på den truede men måske også den nærtstående art.

5. Forstyrrelsesfølsomhed

Nogle arter er mere forstyrrelsesfølsomme end andre, afhængigt af artens fysiologi, social struktur, flokdannelse, fordeling af føderessourcer, adgang til rasteadsler. Jagt kan medvirke til en forstyrrelse af en art, som kan blive fortrængt fra en ressource og levested, enten lokalt, regionalt eller endog nationalt (konsekvenserne af forstyrrelser for individet eller arten forbliver oftest ukendt, men kan i ekstreme tilfælde forårsage stresstilstand).

6. Særlige etiske konflikter

Dette kan omfatte særlig risiko for anskydning, jagtformer som kan give konflikt med andre interessegrupper (f.eks. drivjagt på blishøns eller jagt som forhindrer oplevelsesmuligheder), jagt på dyr/fugle i reproduktionstiden.

7. Værdi

Det er et grundlæggende princip i dansk jagt- og vildtforvaltning, at nedlagt vildt skal repræsentere en værdi i form af kød, pels eller trofæ. Vildtforvaltningsrådets arbejdsgruppe for jagttidsrevision 2018 har bidraget med deres vurdering af vildtets værdi.

8. Evolutionære hensyn

Jagtlig udnyttelse vil kunne medføre en selektion, således at bestandens individer over generationer ændrer karakter på grund af ændret genetisk sammensætning. Dette kan f.eks. være øget skyhed (som dog også ofte har en udpræget tillært komponent), udseende (f.eks. trofæ- eller kropstørrelse) og livshistorie (reduceret gennemsnitsalder ved reproduktion fører til tidligere kønsmodenhed, hvilket typisk også medfører mindre kropstørrelse). For danske arter vil denne problemstilling især omfatte hjortevildt, hvor især handyr mange steder er udsat for en unaturlig høj dødelighed forårsaget af jagt, hvilket kan indebære risiko for selektion for tidligere kønsmodenhed og mindre kropstørrelse.

Anvendelse af kriterierne til målsætninger for arter

Ad. 1, 2 og 3 sammenlagt: For de 'uproblematiske' arter er målsætningen at opnå bestande, der er så store som muligt og fortsat uproblematiske. Hvis der er fagligt belæg for, at en given bestand ikke er på bærekapacitet og at dette er forårsaget af en jagtlig udnyttelse, kan man enten vælge at sigte efter et historisk kendt bestandsniveau (eller tæthed) eller en vækst i bestandsstørrelsen inden for en given tidsramme. Hvis der ikke belæg for, at jagt begrænser den nuværende bestandsstørrelse og at bestanden er tæt på bærekapacitet,

kan man sigte efter at holde et stabilt bestandsniveau, under forudsætning af at bestandsstatus forbliver sikker. For uproblematiske arter i tilbagegang er målsætningen at genoprette en given bestand, enten til en opnåelig bærekapacitet eller et historisk niveau (eller tæthed). Målsætningen kan være en forhøjet bestandsstørrelse eller -tæthed, alternativt en vækst i bestandsstørrelsen inden for en given tidsramme. For uproblematiske arter med ukendt bestandsstatus er målsætningen at opnå en sikker bestandsstatus, og arterne skal have jagtfred indtil sikker bestandsstatus er dokumenteret.

For 'problemarter' med sikker bevaringsstatus vil en målsætning afspejle en afvejning mellem forskellige interesser, under hensyntagen til bestandens levedygtighed, bortset fra ekstreme tilfælde hvor tungtvejende interesser kan 'overrule' (som for vildsvin). En målsætning kan udtrykkes som et ønske om at opretholde en stabil bestand; alternativt kan man fastlægge et konkret og praktisk opnåeligt bestandsmål som pejlepunkt for at sikre at en bestand ikke bryder sammen eller eksploderer (den nationale skarvforvaltning og den internationale adaptive forvaltningsplan for kortnæbbet gås er eksempler på, at dette kan udføres i praksis). For problemarter i tilbagegang er målsætningen at sikre, at en given bestand opretholder sikker bestandsstatus (undtagelser herfra kan være at der nationalt er tungtvejende interesser som kan 'overrule'). For problemarter med ukendt bestandsstatus er målsætningen at opnå bestande med sikker status, med mindre at der er tungtvejende nationale interesser i mod, og arterne skal have jagtfred indtil sikker bestandsstatus er dokumenteret.

Ad. 4: Målsætningen er, at enhver jagt på en art ikke må true en nærtstående art eller race, som har ikke-sikker bestandsstatus.

Ad. 5: Målsætningen er, at jagt skal tilrettelægges på en måde, så der tages hensyn til en arts følsomhed over for forstyrrelser, vurderet ud fra artsspecifikke fysiologiske og adfærdsmæssige forhold og en vurdering af deres adgang til fødesøgnings- og rastepladser og alternativer, hvis de fortrænges fra en given lokalitet.

Ad. 6: Målsætningen er, at jagt skal være etisk forsvarlig og skal medvirke til at forhindre konflikter med andre rekreative interesser.

Ad. 7: Målsætningen er, at vildtet repræsenterer en reel værdi, enten i form af kød, trofæ eller pels.

Ad. 8: Målsætningen er, at en afskydning skal sikre mod unaturlig selektion i en given bestand.

Vildtforvaltningsrådets arbejdsgruppe for jagttidsrevision 2018 indstiller, at kriterierne 1-3 tillægges overordnet betydning for fastsættelse af målsætninger for arter og derfor skal vægtes højest, mens kriterierne 4-8 tages op arts-specifikt, afhængigt af om der er særlige hensyn eller konflikter.

Målsætningerne for arterne er forenklet til, om der ønskes en stigende bestand, en stabil bestand eller en stabil/evt. reduceret bestand i tilfælde af problemarter (se Tabel 1).

For langt de fleste arter foregår der en overvågning, nationalt eller internationalt, som kan give en vurdering af udviklingstendenser i bestandene (dog ikke for arter som grævling), hvilket gør målsætningerne konkrete og mål-

bare. Det vurderes, at der skal gå mindst 3-4 år, og for de fleste arter sandsynligvis nærmere 5-8 år, for at vurdere om de aftalte tiltag (jagttider) har haft en målbar effekt. For de trækkende arter vil tiltag i Danmark sandsynligvis ikke kunne stå alene for at opnå målsætningerne, men skal koordineres med de andre relevante lande i form af internationale forvaltningsplaner.

Tabel 1. Oversigt over kriterier for målsætninger og aftalte målsætninger for arterne omfattet af jagttidsrevisionen 2018, opdelt i aktuelt jagtbare arter, arter uden nuværende jagttid og arter uden nuværende juridisk mulighed for jagttid. Målsætninger tager primært afsæt i ovennævnte kriterier (1-3), baseret på arternes nuværende bestandsstatus, om de kan kategoriseres som 'uproblematiske' eller 'problematiske', bærekapacitet og vurdering af jagtens indflydelse på bestanden. For migrerende vandfugle er jagtens indflydelse vurderet på flyway-niveau. Kriterierne 4-8 er anvendt artsspecifikt. DCE har foretaget de faglige vurderinger for de enkelte kriterier, mens det er arbejdsgruppen, der har besluttet målsætningerne for de enkelte kriterier og for de enkelte arter, baseret på en samlet vurdering ud fra de opsatte kriterier.

Art	Mål Nationalt (N) Regionalt (R)	Bestands- kategori	Bærekapacitet	Begrænser jagten/regule- ring bestanden (direkte/in- direkte)?	Forveks- lings-risiko	Forstyrrelses- følsomhed	Særlige etiske konflikter	Kød (K) Trofæ (T) Pels (P) værdi	Risiko for unaturlig selektion
Aktuelt jagtbare arter									
3.1.1 Krondyr	R	4, lokalt 1	Ikke nået	Ja, lokalt / ?	Nej	Høj	Skyhed; die- givende hinder	K/T: Høj	Høj
3.1.2 Dådyr	R	1, lokalt 4	Ikke nået	Ja, lokalt / ?	Nej	Høj	Skyhed; die- givende hinder	K/T: Høj	Høj
3.1.3 Sika		1	Ikke nået	Ja, lokalt / ?	?	Høj	Diegivende hinder	K/T: Høj	Høj
3.1.4 Rådyr	R	1	Muligvis nået regionalt	Nej / ?	Nej	Lav	Diegivende hinder	K/T: Høj	Høj
3.1.5 Vildsvin		4	Ikke nået	Ja / Nej	Nej	Lav		K/T: Høj	
3.1.6 Hare	R	2 ¹	Muligvis nået	Muligvis / ?	Nej	Lav		K: Høj	
3.1.7 Vildkanin	R	4	?	Muligvis / ?	Nej	Lav		K: Høj	
3.1.8 Ræv	R	4	?	Ja, lokalt / ?	Nej	Lav		T/P: Middel	
3.1.9 Husmår	N	4/5	?	Ja / ?	Ja	Lav		T/P: Middel	
3.1.10 Agerhøne	R	2 ¹ / Fald	Muligvis nået	Muligvis lokalt / ?	Nej	Lav		K: Høj	
3.1.11 Fasan	N	1 / NA	?	Muligvis lokalt	Nej	Lav		K: Høj	
3.1.12 Ringdue	R	4 / Sikker	Ikke nået	Nej / Nej	Nej	Lav		K: Høj	
3.1.13 Tyrkerdue	N	2 / Sikker	?	Muligvis / Nej	Nej	Lav		K: Høj	
3.1.14 Gråand	N	1 / Sikker	?	? / Muligvis	Ja	Middel		K: Høj	
3.1.15 Krikand	N	1 / Sikker ²	Muligvis nået	? / Muligvis	Ja	Høj		K: Høj	
3.1.16 Atlingand	N	1 / Truet	?	? / ?	Ja	Høj		K: Høj	
3.1.17 Knarand	N	1 / Sikker	Ikke nået	? / Muligvis	Ja	Høj		K: Høj	
3.1.18 Pibeand	N	1 / Truet ²	Muligvis nået	? / Muligvis	Ja	Høj		K: Høj	
3.1.19 Spidsand	N	1 / Truet ²	Muligvis nået	? / Muligvis	Ja	Høj		K: Høj	
3.1.20 Skeand	N	1 / Truet ²	Muligvis nået	? / Muligvis	Ja	Høj		K: Høj	
3.1.21 Taffeland	N	2 / Truet	?	Sandsynligvis ikke / Muligvis	Nej	Høj		K: Høj	
3.1.22 Troidand	N	1 / Sikker	Muligvis nået	Sandsynligvis ikke / Nej	Nej	Høj		K: Høj	
3.1.23 Bjergand	N	2 / Truet	?	Sandsynligvis ikke / Muligvis	Nej	Høj		K: Høj	
3.1.24 Hvinand	N	1 / Sikker	Muligvis nået ²	Sandsynligvis ikke / Nej	Nej	Middel		K: Høj	

3.1.25 Havlit	N	2 / Truet	?	Sandsynligvis ikke / Nej	Nej	Middel	Anskydning	K: Høj	
3.1.26 Fløjsand	N	2 / Truet	?	Sandsynligvis ikke / Nej	Ja	Middel	Anskydning	K: Høj	
3.1.27 Sortand	N	1 / Sikker	Muligvis nået	Sandsynligvis ikke / Nej	Ja	Middel	Anskydning	K: Høj	
3.1.28 Ederfugl	N	2 / Truet	?	Sandsynligvis ikke / Nej	Nej	Middel	Anskydning	K: Høj	
3.1.29 Grågås	N	4 / Sikker	Ikke nået	Sandsynligvis ikke / Muligvis	Ja	Høj	Anskydning	K: Høj	
3.1.30 Blisgås	N	4 / Sikker	Ikke nået	Sandsynligvis ikke / Nej	Ja	Høj	Anskydning	K: Høj	
3.1.31 Sædgås	R	2 / Ukendt	?	Ja / Muligvis	Ja	Høj	Anskydning	K: Høj	
3.1.32 Kortnæbbet gås	N	4 / Sikker	Ikke nået	Ja / Muligvis	Ja	Høj	Anskydning	K: Høj	
3.1.33 Blishøne	N	1 / Fald	Muligvis nået	Sandsynligvis ikke / ?	Nej	Middel	Drivjagter	K: Høj	
3.1.34 Dobbeltbekkasin	N	1 / Fald	?	? / Sandsynligvis ikke	Ja	Lav		K: Høj	
3.1.35 Skovsneppe	N	1 / Sikker	?	Muligvis / Nej	Nej	Lav		K: Høj	
3.1.36 Krage	N	4 / Sikker	?	? / Nej	Nej	Lav		K: Middel	
3.1.37 Husskade	N	4 / Sikker	?	Sandsynligvis ikke / ?	Nej	Lav		K: Lav	
Arter uden nuværende jagttid									
3.2.1 Ilder	N	3	?	Ja, lokalt / Nej	Ja	Lav		T/P: Høj	
3.2.2 Grævling	N	3	?	Nej, ingen jagt / Nej	Ja	Middel		P: Middel	
3.2.3 Stor skallesluger	N	2 / Sikker	?	Sandsynligvis ikke / ?	Ja	Middel	Anskydning	K: Middel	
3.2.4 Toppet skallesluger	N	2 / Truet	?	Sandsynligvis ikke / ?	Ja	Middel	Anskydning	K: Middel	
3.2.5 Knortegås, mørkb.	N	1 / Sikker	Muligvis nået	Ingen jagt / Nej	Ja	Høj		K: Høj	
3.2.6 Enkeltbekkasin	N	3 / Ukendt	?	? / ?	Ja	Lav		K: Høj	
3.2.7 Hjejle	N	2 ³ / Sikker	?	Nej, ingen jagt / Nej	Ja	Høj		K: Høj	
3.2.8 Stor regnspeve	N	2 ³ / Truet	?	Sandsynligvis ikke / Nej	Ja	Høj		K: Høj	
3.2.9 Sildemåge	R	1 / Sikker	Muligvis nået	Sandsynligvis ikke / ?	Ja	Lav		K: Lav	
3.2.10 Sølvmåge	N	4 / Truet	Muligvis nået	Sandsynligvis ikke / ?	Ja	Lav		K: Lav	
3.2.11 Svartbag	N	4 / Sikker	Muligvis nået	Sandsynligvis ikke / ?	Ja	Lav		K: Lav	
Arter uden nuværende juridisk mulighed for jagttid									
3.3.1 Bramgås	N	4 / Sikker	Ikke nået	Nej / Nej	Nej	Høj	Anskydning	K: Høj	
3.3.2 Skarv	N	4 / Sikker	Ikke nået	Ja / Nej	Nej	Lav		K: Lav	
3.3.3 Råge	R	4 / Sikker	Ikke nået	Ja, regulering lokalt	Nej	Middel		K: Middel	

Kommentarer til Tabel 1

Målsætning:

Mørkeblå: der ønskes en stigende bestand (antydning af at bærekapaciteten ikke er nået).

Lyseblå: der ønskes at opretholde en stabil bestand (bærekapaciteten er nået eller der er en stabil langtidstrend som tages som udtryk for at bærekapaciteten er nået).

Rød: problemskabende arter hvor målsætningen er at opnå en stabil eller eventuelt en reduceret bestand.

Hvid: uafklaret målsætning blandt interessenter

For nogle arter kan der være forskellige mål regionalt eller lokalt, hvorfor målet er delt med to farver.

R: Målsætningen kan variere regionalt, afhængigt af lokal bestandsstatus

N: Målsætningen gælder nationalt.

Bestandskategorier:

1. 'Uproblematiske' arter med sikker status
2. 'Uproblematiske' arter i tilbagegang
3. 'Uproblematiske' arter med ukendt status
4. 'Problemarter' med sikker status (eller arter som ikke er ønskede)
5. 'Problemarter' i tilbagegang
6. 'Problemarter' med ukendt status.

For fugle er tilføjet EU- status for arterne, kategoriseret som Sikker, Ukendt, Faldende, Truet eller ikke vurderet (NA).

Noter:

¹: Bærekapaciteten er sandsynligvis kraftig reduceret pga intensiv landbrugsdrift; artens bestandsstatus er regionalt tilbagegang, men i visse regioner sandsynligvis stabil.

²: på den danske Rødliste (NT); potentiale for flere danske ynglefugle.

³: Bestanden er muligvis forsat under genopretning efter jagtfredning, og det er uvist om bærekapaciteten er nået.